

ЎЗМУ ХАБАРЛАРИ

ВЕСТНИК НУУЗ АСТА NUUz

**МИРЗО УЛУГБЕК НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ
УНИВЕРСИТЕТИ ИЛМИЙ ЖУРНАЛИ**

**ЖУРНАЛ
1997
ЙИЛДАН
ЧИҚА
БОШЛАГАН**

**2022
1/3**

**Ижтимоий-
гуманитар
фанлар
туркуми**

Бош муҳаррир:

И.У.МАЖИДОВ – т.ф.д., профессор.

Бош муҳаррир ўринбосари:

Р.Х.ШИРИНОВА – ф.ф.д., профессор

Таҳрир ҳайъати:

Сагдуллаев А.С. – т.ф.д., проф.

Аширов А.А. – т.ф.д., проф.

Баллиева Р. – т.ф.д., проф.

Маликов А.М. – т.ф.д., проф.

Юсупова Д.Ю. – т.ф.д., проф.

Муртазаева Р.Х. – т.ф.д., проф.

Мўминов А.Г. – с.ф.д., проф.

Нишонова О.Ж. – ф.ф.д., проф.

Абдуллаева Н.Б. – ф.ф.д., проф.

Мадаева Ш.О. – ф.ф.д., проф.

Туйчиев Б.Т. – ф.ф.д., проф.

Эргашев И. – ф.ф.д., проф.

Ахмедов Х.А. – с.ф.д.

Мухаммедова Д.Г. – псих.ф.д.

Болтабоев Ҳ. – фил.ф.д., проф.

Раҳмонов Н.А. – фил.ф.д., проф.

Жабборов Н.А. – фил.ф.д., проф.

Сиддиқова И.А. – фил.ф.д., проф.

Садуллаева Н.А. – фил.ф.д., доц.

Арустамян Я.Ю. – фил.ф.д., доц.

Пардаев З.А. – фил.ф.ф.д., PhD.

Масъул котиб: **З. МАЖИД**

ТОШКЕНТ – 2022

Umidjon HAYITOV.

Buxoro davlat universiteti tayanch doktoranti

E-mail: umidjon_27.01.85@mail.ru

BuxDU professori, pedagogika fanlari doktori Qahhorov S.Q. taqrizi ostida

REQUIREMENTS AND PRINCIPLES OF EDUCATION ON INNOVATIVE TECHNOLOGIES

Annotation

It is necessary to take a scientific-practical approach to the development of education, improve teaching methods and organizational structures of the educational process in accordance with modern requirements. This requires the development of new approaches to teaching, the use of innovative technologies in teaching. Any technology or tool used in teaching must meet educational requirements. This article provides information on the requirements and principles of innovative technologies created for education.

Key words: Method, innovative technology, innovative technologies in teaching, principles.

ТРЕБОВАНИЯ И ПРИНЦИПЫ ОБУЧЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМ ТЕХНОЛОГИЯМ

Аннотация

Необходимо применять научно-практический подход к развитию образования, совершенствовать методы обучения и организационные структуры образовательного процесса в соответствии с современными требованиями. Это требует разработки новых подходов к обучению, использования инновационных технологий в обучении. Любая технология или инструмент, используемые в обучении, должны соответствовать образовательным требованиям. В данной статье представлена информация о требованиях и принципах инновационных технологий, создаваемых для образования.

Ключевые слова: Метод, инновационная технология, инновационные технологии в обучении, принципы.

TA' LIMMING INNOVATSION TEXNOLOGIYALARGA OO'YADIGAN TALAB VA TAMOYILLARI

Annotatsiya

Ta'limni rivojlantirishga ilmiy-amaliy yondashish, o'qitish usullari va ta'lim jarayonining taskhiliy tuzilmalarini zamon talablarasi asosida takomillashtirish zarur. Bu esa o'qitishda yangicha yondashuvlarni ishlab chiqish, o'qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanishni taqozo etadi. O'qitishda qo'llaniladigan har qanday texnologiya yoki vosita ta'lim talablariga javob berishi kerak. Ushbu maqolada ta'lim uchun yaratilgan innovatsion texnologiyalarning talablarini va tamoyillari haqida ma'lumot berilgan.

Kalit soʻzlar: Usul, innovatsion texnologiya, oʻqitishdagi innovatsion texnologiyalar, tamovillar.

Kirish. Ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalardan foydalanish – ta'limning sifat va samaradorligini oshirishga, o'quvchilarni bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshirib, ularni o'z ustida ishlashga, berilgan materialni mustaqil o'rganib tahlil qilish va xulosalarni keltirib chiqarishga o'rnatadi. Bir so'z bilan aytganda ularning kompetensiyasini shakllantiradi va rivoilantiradi.

Innovatsion texnologiya nima, uni ta'lim jarayonidagi o'rni va ahamiyati haqida to'xtalsak: Innovatsiya (inglizcha "innovation") – yangilik kiritish, yangilik demakdir. Texnologiya (yunon. "techne" – mahorat, san'at, "logos" – tushuncha, ta'limot) – muayyan (ishlab chiqarish, ijtimoiy, iqtisodiy va b.) jarayonlarni yuqori mahorat, san'at darajasida tashkil etish. Innovatsion texnologiya - bu maqsadga erishishda yangicha yondashuvga asoslangan yangi usullar va yangi vositalardan foydalanish. Innovatsion texnologiya vositalari - bu maqsadni amalga oshirishga xizmat qiluvchi yangi vositalar majmuidir. Ta'lim texnologiyasi (ing. "an educational technology") – o'quv jarayonini yuqori mahorat, san'at darajasida tashkil etish. Innovatsion ta'lim texnologiyasi - bu o'quv jarayonining samaradorligini oshirish, o'quv-uslubiy faoliyat uchun eng yaxshi sharoitlarni yaratish uchun mayjud usul va vositalarni yangi yoki sifat jihatidan takomillashtirishni nazarda tutadigan o'quv jarayoni. Ta'limdagi innovatsion texnologik vositalar - bu o'quv jarayonida maqsadga erishishga yordam beradigan usul va vositalar yig'indisidir.

Ta'kidlash joizki, bugungi kunda ta'l'm jarayonida mayiud axborot-kommunikatsiya texnologiyalardan

foydalish ko‘zlangan natijaga erishish, o‘quv jarayoni samaradorligini oshirish kafolati emas. Demak, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini ta’lim predmeti va turiga qarab tanlash, shuningdek, innovatsion texnologiya vositalarini ta’limda qo‘llash tamoyillari asosida rejalashtirish, ulardan o‘z o‘rnida foydalangandagina kerakli natijaga erishish mumkin.

O'quvchilarni bilim olishga bo'lgan qiziqishini rivojlantirish uchun ta'limga qo'llaniladiga AKT vositalarini ta'limg shakllariga mos ravishda ishlab chiqish lozim. Ta'limga foydalanish mumkin bo'lgan AKT vositalarini o'z navbatida bir qator tamoyillarga asoslangan bo'lishi lozim. Bunday prinsiplar haqida dunyo olimlari o'z tadqiqotlarida atroflicha fikrlar bildirishgan. Tadqiqotlardagi fikrlardan kelib chiqqan holda ta'limga AKT vositalaridan foydalanishda talab qilinishi kerak bo'lgan tamoyillarga e'tibor qaratdik.

O'quv jarayonida AKT vositalaridan foydalinish tamoyillarini ishlab chiqishda biz boshlang'ich sinf o'quvchilari faoliyatini mazmunini asos qilib olamiz.

Didaktik tamovillarga amal qilish tamovili.

Ta'lim jarayonini tashkil etish, boshqarish, nazorat qilish kabi didaktik talablar mavjud. Ta'limda qo'llaniladigan AKT vositalari bilan ishlash jarayoni ham ana shu didaktik talablarlarga javob berishi kerak. Ushbu talablar xususida to'xtalib otamiz:

Ilimiylik tamoyili. Maktab ta'limi mazmuniga fanga aniq rasmiylashtirilgan o'quv materiallarini kiritishni, o'quvchilarini yoshiga mos ilmiy tushunchalar bilan qurollantirishni talab qiladi. Dastur va darsliklarda esa an'anaviv tushunchalarini o'zlashtirishning tartibi ifodalanaadi.

Ta'linda foydalaniladigan AKT vositalarini ishlab chiqishda ham ushu tartibni inobatga olish maqsadga muvofiq. Dasturiy mahsulotlarni mabkab dasturidan kelib chiqqan holda ishlab chiqish lozim. Chunki ilmiylik tamoyili o'qituvchidan o'quvchilarining og'zaki va yozma nutqiga alohida e'tibor berishni, u yoki bu masalani ilmiy asosda tushunishdan hech qanday chekinishga yo'g'ri qo'ymaslikni, ilmiy tushunchalar va so'zlarni to'g'ri qo'llashni talab etadi.

Ta'lindi sistemalilik (tizimlilik) tamoyili. O'quv materiali mantiqan mos tarzda ishlab chiqish, o'qitishni nimadan boshlash va unda ketma-ketlikka rivoq qilish, yangi materialni oldingi o'tilganlar bilan bog'lash talab etiladi.

Ta'linda foydalaniladigan AKT vositalarini o'quvchining yoshi va psixologik xususiyatlarni inobatga olgan holda ishlab chiqish lozim.

Darslarda foydalaniladigan AKT vositalarini o'quvchilarining ishlata bilish darajasiga qarab ishlab chiqish maqsadga muvofiq. Zero Y.A.Komenskiy bilimlarni o'rganish uchun ularni navbatdagi har bir zvenosi o'zidan oldingi zvenolarga asoslanishi, yangi bilimlarni ilgari o'zlashtirgan bilimlarga jiddiy mantiqiy tarzda bog'lanishi zarurligini ishonarli tarzda isbotlagan.

Tarbiyaviylik tamoyili. Ta'lum – tarbiya mavjud bo'lgan joyda kurtak yozadi. Maktab o'quvchilariga ta'lum berish, tarbiyalash va ularning umumiy rivojlanishlarini bir butunlikda amalga oshirish zarur. Bir butun ta'lum jarayonida ikki o'zaro bog'liqlik: hayotni bilish va unga bo'lgan munosabatni tarkib toptirish jarayoni ajralib turadi.

XV-XVI asrlardagi mashhur olimlar bilishning asosiy qonunlariga faqat o'qitishni emas, balki axloqiy tarbiyaning ham yetakchi asosi sifatida qaraganlar.

Farobiy "Namunali ta'lum" haqidagi risolasida o'quvchilar o'zlashtirishi lozim bo'lgan materialni eng yaxshi yo'sinda bayon qilish masalasiga alohida to'xtalib, bu ishning ikkita turini tavsiya etgan: ularidan biri bevosita sezishga yaqin narsalarni oldingi o'ringa qo'yishdan va ikkinchisi aqlga yaqin narsalarni olg'a surishdan iboratdir. U o'zini fikrini tushuntirib shunday yozgan: "Aql o'z harakatini avval seziladigan narsalarga, keyin esa aqlga muvofiq yo'sinda, ya'ni xossalarni sintez qilishga yo'naltirish ma'kul".

Ta'lum uchun mo'ljallangan har qanday (AKT) vositalardan foydalanishda ularni o'quvchi tarbiyasiga ijobji ta'sir ko'rsatishi, shuningdek uning salbiy ta'sir ko'rsatmasligini e'tibordan chetda qolmasligini inobatga olish lozim.

Ta'linda foydalaniladigan har qanday vosita-metodlar zamirida umuminsoniy va milliy qadriyatlar o'z aksini topmog'i lozim. Unda ta'luming milliy yo'nalishini ta'minlash, o'z xalqining ma'naviy boyligi – tili, an'analari, urf-odatlari, milliy-etnik madaniyatini singdirish lozim.

Ko'rsatmalilik tamoyili. Bilishning birinchi pog'onasi jonli mushohada, ya'ni tevarak-atrof narsalar va hodisalarini idrok etishdir. Ko'rsatmalilik idrok etishni osonlashtirish va nazariy bilimlarni hayot, amaliyot bilan bog'lash imkonini beradi.

Pestalossi ko'rsatmalilik tamoyilini ta'luming eng muhim zamini deb hisoblaydi. Bu prinsipi keng ravishda qo'llamasdan turib, tevarak-atrof to'g'risida aniq tasavvur hosil qilishga, tafakkurni va nutqni o'stirishga erishib bo'lmaydi.

Nutqni ko'rgazmali quroq, harakatchan didaktik materiallar, texnik vositalar bilan uyg'unlashtirish ko'rsatmalilik tamoyilini amalga oshirishning asosiy uslubidir.

Shunday ekan maktab amaliyotida ham, darsda o'rganilanidan hodisalarining eng muhim tomonlarini aniq ifodalaydigan, o'quvchilarini fanga bo'lgan qiziqishini oshirib, ularni oson fikrashga olib keladigan, ko'rish, eshitish kabi axborotlarni qabul qilish talablariga javob beradigan pedagogik dasturiy vositalar bilan ta'minlangan AKT vositalaridan foydalanish lozim.

O'quv jarayonida ko'rgazmali vositalardan foydalanish, predmetlarni kuzatib va idrok qilib, sezgi organlari yordamida jism yo'jarayonlar haqida ma'lum axborotga ega bo'ladilar, ularni taqqoslash va farqiy belgilarni topish asosida fikrlaydilar, shu asosida muayyan bilimlar shakllanadi, keyinchalik so'zlar, ko'rsatish va tushuntirish orqali qayta ishlanadi va ularning bilim doirasasi yanada kengaytiriladi. Har qanday holatda ham ko'rgazma vositalar qo'llanilganda bolalarning faol idrok etishlari va fikrashlari ko'zda tutildi, shuning uchun ham ular oldida aniq bilish vazifasi qo'yildi. Unda jismlar va jarayonlarni kuzatish, qarab chiqish va namoyon bo'lgan borliq va jarayonlarni o'rgatish ko'rsatilishi lozim.

Tushunarlik tamoyili. O'quvchilar materialni ongli ravishda tushinishlari uchun doimo ularning bilimlari va aqil qobiliyatlarini hisobga olib ish tutish, ya'ni ularga mos materiallarni berish kerak. Turli xil yoshdagagi o'quvchilarining aqliy qobiliyatlarini orasida farqlar mavjud. Shu bois ularni o'qitishda o'quvchilarining sind doirasidan kelib chiqqan holda mos AKT vositalardan foydalanish lozim.

Boshlang'ich ta'lum fanlarni o'qitishda 1-sinf o'quvchilariga kompyuterdan foydalanish kerakli natijani bermaydi, undagi tugmachalarning vazifasini tushunmaydi. Shuning uchun o'quvchilarini tushunish, ishlata olish darajasiga mos AKT vositalaridan foydalanish maqsadga muvofiqdir. Aks holda o'quvchilarni dars materiallarni yetarli darajada foydalana olmasligi oqibatida AKT vositalaridan foydalanishga bo'lgan ishtiyoq so'nadi, natijada darsning samaradorligi pasayishiga olib keladi.

Loyiqlik tamoyili. Ta'linda foydalaniladigan AKT vositalari o'quv material mazmuni, xarakteri, hajmini o'quvchilarining tayyorgarlik darajasi va ularning bilish imkoniyatlari rivojlanishiga mos kelishi kerak.

O'qitishda mo'ljallangan PDV o'quvchilar tushuna olish darajasiga loyiq bo'lishi, ularda beriladigan ma'lumotlar, tasvirlar, ovozlar va ularning chiqish tezligi, almashinish, takrorlanish kabi xususiyatlari, o'quvchilarining anglesh, tushunish, boshqarish, qabul qila olish kabi imkoniyatlariga mos kelishi lozim.

Loyiqlik tamoyilini yuqorida keltirilgan tushunarlik tamoyili sifatida qaramaslik kerak. O'quvchiga o'quv materialini o'quvchining bilish darajasida bo'lishi ham yaxshi natija bermaydi. Barcha narsani oson tushunish o'quvchini fikrash qobiliyatini rivojlanmasligiga olib keladi. Shuning uchun ham ta'lum berishda foydalaniladigan vositalar o'quvchining o'zlashtirish, qiziqishlar darajalarini inobatga olgan holda tanlash va o'qitishda foydalanish kerak. Bu jarayonda har bir o'quvchi imkoniyatlarini inobatga olishni yaxshi natija beradi.

Individuallashtirish tamoyili. Ta'linda qo'llaniladigan har bir texnika, texnologiya, usul va vositalar har bir o'quvchining o'z individual xususiyatlarni hisobga olgan holda foydalanishi lozim.

Ta'lum jarayonida har bir o'quvchining jismoniy, aqliy, ijtimoiy-psixologik, individual xususiyatlarni inobatga olish, individual rivojlanish dasturlari asosida modellashtirish, o'quv-kognitiv, ijtimoiy kommunikativ xislatlarini rivojlantirish lozim.

Ta'linda individual yondashadigan usul va vositalardan foydalanish o'quv jarayonida yuzaga keladigan ayrim (o'quv materialning qiyinchilik darajasini, o'quvchilarining o'zlashtirish darajasini, ularda yuz beradigan holatlar va shu kabi) kamchiliklarni vaqtida aniqlash va ularni bartaraf etishga yordam beradi. Shuningdek, o'quvchilarining layoqati, qobiliyatları aniqlanib ularga mos tarzda ish yuritiladi. Har bir o'quvchining qobiliyatini, ishslash tempini inobatga olgan holda ularning har biriga individuallashtirishga holda keyingi faoliyatni muvofiqlashritishtiradi.

Bilish faolligini faollashtirish tamoyili. Ta'lim jarayonini sifat va samaradorligini oshirish, o'quvchilarining bilish faolligini oshirish bilan uzviy bog'liqdir.

Bilish faolligini faollashtirish o'quvchilarida mustaqil, erkin ijodiy faoliyatni rivojlantirish demakdir. K.Ushinskij aytganidek, -“o'quvchiga u yoki bu bilim bermasdan balki unda yangi bilimlarni o'qituvchi yordamisiz, mustaqil o'zlashtira olish qobiliyatini rivojlantirish kerak” deydi. Shunday ekan, ta'limda qo'llaniladigan AKT vositalar bilim beribgina qolmasdan, o'quvchini o'qishga, bilim olishga undovchi, ularni ergashtiruvchi, qiziqtiruvchi, yetaklovchi jihatlari bo'lishi kerak. Buning uchun ularga kerak bo'lganda rag'bat, imtiyoz, yordam kabi elementlardan foydalanish lozim.

Erkin boshqara olish tamoyili. Ta'limda foydalaniladigan har qanday AKT vositasini foydalanuvchilarining roldidan qat'iy nazar barchada boshqalarining ko'magisiz boshqara olish imkoniyatlari bo'lishi lozim. Aks holda, ba'zi tushunmovchiliklar natijasida (buzib qo'yish, orqada qolish, stresga tushish kabi) ayrim kamchiliklar salbiy oqibatlarni yuzaga keltirishi mumkin.

Yetkazuvchanlik tamoyili. Ta'limda foydalaniladigan AKT vositalarni barcha o'quvchilarga aniq, tiniq, ravshan yetkazish imkoniyatiga ega bo'lishi kerak.

Sinf xonasining kattaligi, ulardag'i yorug'likning talab darajasida emasligi, o'quvchilarining joylashuvni kabi muammolarning mavjudligi, shuningdek ba'zi o'quvchilarining eshitish, ko'rish, tushunish, idrok etish muammolari mavjudligi sababli ta'lim barcha o'quvchiga yetarli darajada bormaydi. Shuning uchun bunday muammolar inobatga olingan AKT vositalaridan o'qitishda foydalanish lozim.

Texnologik vositalarning ta'lim bilan bog'liqligi tamoyili. O'quv jarayonida qo'llaniladigan har qanday vosita ta'limga xizmat qilishi, uning aniq vazifalarini bajarishga qaratilgan bo'lishi kerak.

O'quv jarayonida foydalaniladigan har qanday vosita ta'limning har bir elementiga mos kelishi, xususan, o'quvchiga salbiy ta'sir ko'rsatmasligi lozim. Shuning uchun ta'lim vositalarining tamoyillari bilan birga unga ergonomic (mehnatni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, qurilish normalari va qoidalari, standartlashtirish) talablar ham qo'yiladi.

Bugungi kunda ta'lim jarayonida elektron(aqli) darsliklarni tayyorlash, undan amaliyotda foydalanishning boshlab yuborilishi bu darsliklarni tayyorlashga bir qancha talablar qo'yadi.

Elektron darsliklarni tayyorlashga qo'yiladigan umumiy talablar:

- amaldagi davlat ta'lim standartlari va o'quv rejalariga to'liq muvofigligi;
- o'quvchida ilmiy qiziqishga ega bo'lishi va ijtimoiy fanlarning rivojlanish darajasiga mos kelishi;
- o'quv jarayonida bilim darajasini oshirish uchun fan va texnika yutuqlaridan maksimal darajada foydalanish;
- berilayotgan o'quv materiali miqdori o'zlashtirilishi kerak bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalar darajasida bo'lishi;
- taklif etilayotgan sinf o'quvchilariga taqdim etilgan o'quv materialining intensivligini o'zgartirish imkoniyatini berish;
- Iqtidorli o'quvchilar uchun fan sohasi bo'yicha maxsus qo'shimcha bloklarni taqdim etish.
- foydalanuvchi uchun qulay, sodda, tushunarli, intuitiv va yoshta mos;
- o'quvchi materialni oson o'zlashtirishi uchun imkon qadar audio, animatsiya, rasm va boshqa media fayllar bilan boyitilgan;

- o'quvchining bilim darajasiga moslashish, uning hissiy va jismoniy imkoniyatlarni hisobga olgan holda uning tayyorgarlik darajasiga qarab ishlash;

- murakkab hisob-kitoblarni bajarish, natijalarni tahlil qilish, natijalarni grafik izohlash orqali taqdim etish, o'rganilayotgan fanning mazmuniga ko'proq e'tibor berish, masala va misollar yechish uchun sharoit yaratish;

- chalg'itadigan narsalardan holi;

- o'quvchining bilim darajasi, malakasi va psixologik xususiyatlarining o'quv jarayoniga mos kelishimi ta'minlash;

- fanning istalgan bosqichida o'z-o'zini nazorat qilishni ta'minlash;

- mavzu bo'yicha tayyorlangan materiallarni istalgan tashuvchiga o'tkaza olish va diskda taqdim eta olish;

- fanni o'rganishda kaitit so'zlar, qo'shimcha adabiyotlar, giperhavolalar va yordamchi funksiyalardan foydalana olish;

- taklif etilayotgan sinf o'quvchilarining barcha psixofiziologik va etnogenetik xususiyatlarini hisobga olgan holda ishlab chiqilishi kerak.

Uslubiy talablar:

- katta hajmdagi o'quv materialini o'zlashtirish va qayta ishlash, olingen natijalarni tahlil qilish uchun grafik talqinlardan foydalanish;

- o'qituvchining mustaqil ravishda darsni o'tkazishi uchun sharoit yaratish, unda o'qituvchi maslahatchi sifatida ishtiroy etishi kerak;

- o'quvchining mustaqil ta'lim olishi, zarur hollarda misollar, masalalar, laboratoriya ishlari va topshiriqlarni mustaqil bajarishi uchun sharoit yaratish;

- o'qituvchining darsga qulay tarzda tayyorlanishiga imkon berish (slaydlar, matnlar, videoroliklar tayyorlash va h.k.);

- o'rganilayotgan o'quv materialining tizimli, mantiqiy ketma-ketligini, modulliligini va o'zaro bog'liqligini ta'minlash;

- o'qituvchiga turli murakkablikdagi nazorat dasturlari yordamida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim darajasini nazorat qilish imkonini berish (murakkablik darajasi shakllanadi);

Funksional talablar:

- mazmuni qog'ozdag'i kitobga o'xhash, mavzuni to'ldiradigan qo'shimcha ma'lumotlar bilan boyitilgan kalit so'zlarni izlash;

- moslashuvchanlik - o'quvchining o'zlashtirish darajasiga qarab, o'tgan mavzuga qaytish, u bilan individual ishslash;

- ko'p maqsadli - statik ma'lumotlarni tahlil qilish qobiliyati, o'quvchilarining darsda darslikdan foydalanish chastotasi, test natijalari, to'g'ri va noto'g'ri javoblar, o'quvchilar qaysi mavzuni o'zlashtirganliklarini tahlil qilish;

- interaktivlik - tabiiy muloqotga taqlid qilish, ya'ni elektron darslik va o'quvchi o'rtasida dialogni o'rnatish orqali o'qituvchi yoki repetitorning mavjudligi hissini yaratish;

- o'zaro ta'sir va individual ta'lim uchun sharoit yaratish qobiliyati;

- elektron axborot texnologiyalarda mavjud imkoniyatlardan foydalangan holda yuqori sifatli taqdimotga ega bo'lishi.

Boshlang'ich ta'limda ushu tamoyillarga javob beradigan innovatsion axborot-kommunikatsiya texnologiya vositalaridan foydalanish o'quvchilarining kompetensiyasini shakllantirish va rivojlantirish, dars sifati va mazmunining kafolatlangan yuqori darajasiga erishishga xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR

1. Atayeva N.S., Rasulova F., Salayeva M., Hasanov S. Umumiy pedagogika. (Pedagogika tarixi). O'quv qo'llanma. I kitob. – T.: «Fan va texnologiya», 2012, 756 b.
2. Ibragimov R. Boshlang'ich sinf ta'lif oluvchilari bilish faoliyatini shakllantirishning didaktik asoslari: Dis. ...ped. fan. dok. ....–T., 2005. –249 b.
3. Safarova R. va boshq. Alifbe. Metodik qo'llanma. – T.: «Respublika ta'lif markazi», 2021, 96 b.
4. Ibragimov X., Abdullayeva Sh. Pedagogika nazariyasi (darslik). – T.: «Fan va texnologiya», 2008, 288 bet.
5. Коменского Я.А.. Великая дидактика. «Наша начальная школа», 1875 г.
6. <https://studbooks.net/15009/pedagogika/sovest>
7. <https://ziyonet.uz>